

Verksamhetsplan 2020-2022

KULTUR OCH IDEELL SEKTOR

Regionkontoret
Centrum för regional utveckling
Lena Karlström

2019-12-20

INNEHÅLL

1	Inledning	3
1.1	Nationella kulturpolitiska mål	3
1.2	Region Västmanlands vision och värdegrund	3
1.3	Regional utvecklingsstrategi.....	4
1.4	Regional kulturplan	4
2	Kultur och ideell sektor	4
3	Bidrag och stipendier	6
3.1	Föreningsbidrag.....	6
3.1.1	Västmanlands idrottsförbund	6
3.1.2	Arkiv Västmanland	7
3.1.3	Västmanlands läns hemslöjdsförbund	7
3.2	Kulturstipendium och Hedersgåva	7
4	Regional Folkbildningsverksamhet	7
5	Kommunalförbund Musik och Teater	8
6	Västmanlands läns museum.....	8
6.1	Västmanlands läns museums prioriterade mål för verksamheten	9
7	Kulturutveckling	9
7.1	Arrangörer och föreningsliv.....	10
7.2	Barn- och ungdokumentation.....	10
7.3	Bild och form	11
7.4	Regional Biblioteksverksamhet	11
7.5	Filmkulturell verksamhet.....	12
8	Kulturservice	13
9	Västmanlands Taltidning.....	14
10	Konsten i Vården	14
10.1	Akutsjukhuset projekt Konst	15
11	Urval av aktiviteter	15
12	Ekonomiska förutsättningar	16

1 INLEDNING

Region Västmanland arbetar för att det ska finnas ett rikt och tillgängligt kulturutbud och föreningsliv i hela länet. Ett rikt utbud av aktiviteter gör vårt län attraktivt att leva och arbeta i. Kultur är även en del av folkhälsan och utgör därför en viktig del av den hälsofrämjande regionen.

Kultursamverkansmodellen är en nationell reform som ger regionerna ett större inflytande över den statligt finansierade regionala kulturen. Modellen bygger på dialog och samspel mellan den nationella, regionala och lokala nivån. En förutsättning för modellen är att regionerna tar fram regionala kulturplaner.

Andra delar av kulturverksamheten handlar om utvecklingsarbete och fördelning av stöd till regionala föreningar, kulturaktörer och kulturprojekt.

Region Västmanland utgår från både nationella och regionala kulturpolitiska mål:

1.1 Nationella kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen är vägledande för den regionala kulturpolitiken:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Lagar som innehåller bestämmelser inom kulturområdet är: Bibliotekslagen, Museilagen, Kulturmiljölagen och Arkivlagen.

1.2 Region Västmanlands vision och värdegrund

Vision - Livskraft för framtiden

Vi växer hållbart och sätter hälsan främst. Vi skapar möjligheter och modiga lösningar. Vi ger förutsättningar för utveckling i en levande demokrati. Tillsammans bryter vi ny mark och förflyttar gränser. I det vardagliga och i det övergripande. I det som är nära och det som är långsiktigt. Vi är mitt i livet och samhället, och gör skillnad varje dag. Vi är livskraft för framtiden. Vi är Västmanland.

Värdegrund

Region Västmanland ska alltid utgå från att alla människor är lika värda och ska bemötas med respekt. Alla människor ska ges förutsättningar för god livskvalitet. En viktig faktor för livskvalitet är samverkan mellan alla involverade parter. Regionen ska hushålla med de gemensamma resurserna och fördela dessa efter behov.

1.3 Regional utvecklingsstrategi

Alla regioner har en regional utvecklingsstrategi (RUS). Det är ett uppdrag från regeringen som styrs av den statliga förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete. Region Västmanland ska "utarbета och fastställa strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin".

RUS fungerar styrande för Region Västmanlands verksamhet, vägledande för länsstyrelsen och kommunerna, inspirerande för företag, lärosäten, folkhögskolor, föreningar, kulturinstitutioner, organisationer och civilsamhället. Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret hos Region Västmanland styr RUS de statliga regionala utvecklingsmedel som Region Västmanland hanterar, och ligger till grund för prioriteringar av dessa.

RUS kommer att antas i april 2020 och vilar på hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Visionen är Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. Visionen uppnås genom arbete inom de tre målområdena

- Ett välmående Västmanland
- Ett tillgängligt Västmanland
- Ett nyskapande Västmanland med hållbar tillväxt

1.4 Regional kulturplan

Kulturplanen är Region Västmanlands program för hur regionen tillsammans med olika samarbetspartners ska utveckla kulturområdet 2019 – 2022. Den pekar ut övergripande strategier och utvecklingsområden och är även underlag för Region Västmanlands ansökan om statsbidrag för regional kulturverksamhet.

Ett vitalt kulturliv kräver samverkan. Därför är samverkan och samhandling grunden för Västmanlands kulturplan. Planen har kommit till genom ett brett samarbete där regionen tillsammans med länets kommuner, kulturverksamheter, civila samhället, professionella kulturskapare och övriga delar av kulturlivet deltagit.

De regionala kulturinstitutioner som ingår i Kulturplanen och får statsbidrag är Västmanlands läns museum, Västmanlandsmusiken, Västmanlands Teater, Arkiv Västmanland, Västmanlands läns hemslöjdsförbund, Regional filmverksamhet, Regional biblioteksverksamhet samt Regional bild och form verksamhet.

Länets regionala kulturutvecklare och konsulenter har en viktig roll i genomförandet av länets kulturplan.

2 KULTUR OCH IDEELL SEKTOR

Kultur och ideell sektor är en verksamhet inom Regionala Utvecklingsförvaltningen och i verksamheten finns tre enheter Västmanlands läns museum, Kulturutveckling och Kulturservice. I verksamheten ingår även Konst i vården, Taltidningen samt bidrag till föreningar och organisationen.

Kultur och ideell sektor stödjer den kulturpolitiska dialogen i länet genom att hålla i olika nätverk och skapa mötesplatser för dialog.

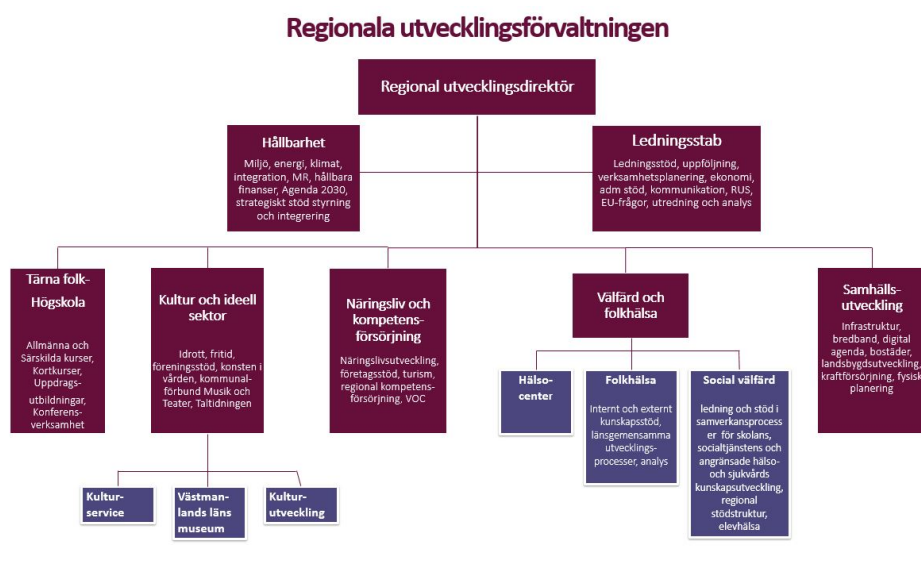
Datum

Regionkontoret
Centrum för regional utveckling
Lena Karlström

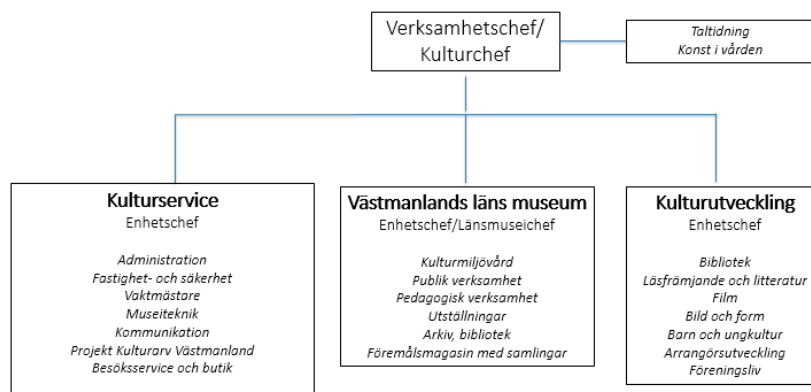
2019-12-20

- Samverkansgrupp Kultur och idrott med politiska representanter från regionen och samtliga länets kommuner.
- Kultur och fritidschefsnätverk med representanter för de regionala kulturverksamheterna som ingår i samverkansmodellen.
- Dialog med professionella kulturskapare och ideell sektor.
- Nätverksträffar för olika intressegrupper, kulturområden och inom olika utvecklingsområden.

Till denna verksamhetsplan finns handlingsplaner där de olika målen delas upp i delmål och aktiviteter.

Kultur och ideell sektor

3 BIDRAG OCH STIPENDIER

3.1 Föreningsbidrag

Region Västmanland fördelar årligen stöd till regionala organisationer som har medlemmar och verksamhet i Västmanlands län: funktionsrättsorganisationer, ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer, idrottsrörelsen, kulturföreningar och övriga ideella föreningar. Det finns regelverk för de olika bidragsformerna.

Alla organisationer som får bidrag från regionen ska:

- vila på en demokratisk grund och ge goda förutsättningar för insyn och inflytande.
- verka för jämlikhet och jämställdhet samt stimulera mångfald
- främja möjligheterna för alla medborgare att delta i samhällslivet oavsett kulturell, religiös och social identitet, ålder eller sexuell läggning.
- främja möjligheterna för alla att delta oavsett fysiska, sociala eller psykiska funktionshinder.
- verka för en spridning i länet genom länsuppdraget, d.v.s. att ha medlemmar och bedriva verksamhet i alla länets kommuner
- verka för att arbeta för att implementera miljömål och hållbar utveckling i sin verksamhet.

Regionen fördelar även stöd till det fria kulturlivet via Kulturprojekt för att stödja nytänkande inom kulturområdet.

Regionen har fleråriga överenskommelser med Västmanlands idrottsförbund, Arkiv Västmanland och Västmanlands läns hemslöjdsförbund.

3.1.1 *Västmanlands idrottsförbund*

Region Västmanland har en överenskommelse med Västmanlands idrottsförbund under perioden 2019 – 2022.

Överenskommelsen syftar till att ange inriktningen på Västmanlands idrottsförbunds centrala verksamhet, Specialidrottsförbundens verksamhet och bidrag till Västmanlands parasportsförbund.

Västmanlands idrottsförbund och Specialdistriktsförbunden ska genom länets idrottsrörelse erbjuda länsinvånarna en stimulerande, hälsosam och utvecklande verksamhet i en gemenskap som är öppen för alla. Verksamheten är inriktad på följande målområden: att ge ungdomar grundläggande värderingar och fostran, kunskap om demokrati, jämställdhet, inkludering samt hälsofrämjande levnadsvanor. Allt i linje med idrottens strategiarbete "Strategi 2025" och Idrottens värdegrund "Idrotten vill".

Under 2020 kommer Region Västmanland tillsammans med Västmanlands läns idrottsförbund påbörja arbetet med att ta fram en Regional idrottspolitisk plan i samverkan med kommuner och civilsamhälle.

3.1.2 Arkiv Västmanland

Arkiv Västmanland är en länstäckande organisation med syfte att bevara och tillgängliggöra den viktiga del av vårt kulturarv som utgörs av enskilda arkiv. Med enskilda arkiv menas allt som inte härrör från den offentliga sektorn; det vill säga arkivmaterial som produceras av enskild verksamhet så som av föreningar, enskilda företag, privatägda gårdar, privatpersoner, och så vidare. Under perioden kommer Arkiv Västmanland vidareutveckla verksamheten Arkivcentrum Arboga tillsammans med ArkivCentrum Örebro län.

3.1.3 Västmanlands läns hemslöjdsförbund

Västmanlands läns hemslöjdsförbund är den samlande regionala organisationen för länets hemslöjdsrörelse. Hemslöjdskonsulenter arbetar för att slöjden ska utvecklas både som kulturyttring och näringsgren. Den regionala hembygdsconsulenten arbetar med att främja hemslöjd och arbetar både med fritidsslöjdare och yrkesverksamma slöjdare/hantverkare i Västmanland. Under perioden kommer Västmanlands läns hemslöjdsförbund ta fram en strategi för och utveckla hemslöjdens barn- och ungdomsverksamhet i Västmanlands län ytterligare i samverkan med bl a Regional Kulturskola.

3.2 Kulturstipendium och Hedersgåva

Regionens kulturstipendier och hedersgåva delas ut varje år och är till för att ge stöd och uppmuntran till personer, grupper eller organisationer som gör bra insatser för kulturen i Västmanland. Det kan vara områden som litteratur, musik, bildkonst, teater, dans, folkbildning, fotografi, film och konsthantverk. Den som har gjort en betydande kulturell gärning kan få stipendium eller hedersgåva

4 REGIONAL FOLKBILDNINGSVERKSAMHET

Regionen Västmanland har en flerårig överenskommelse med Västmanlands länsbildningsförbund som är ett regionalt samarbetsorgan för folkbildningen i Västmanland. Medlemmar är tio studieförbund, SISU Idrottsutbildarna och fyra folkhögskolor.

De centrala arbetsuppgifterna är samråd och samverkan samt information och demokratiska processer. Förbundet ska underlätta skapandet av mötesplatser mellan folkbildningens aktörer och omvärlden och arbetar med etiska frågor och opinionsarbete för ökad kunskap om och intresse för folkbildning bland beslutsfattare.

Förbundet fördelar och sammanställer regionsanslaget utifrån politiskt beslutad fördelningsmodell.

Under 2020 kommer Region Västmanland tillsammans med Västmanlands läns bildningsförbund arbeta med att ta fram en regional överenskommelse (RÖK) mellan det offentliga och civilsamhället i Västmanland.

Läs mer: <http://www.vlbf.se/>

5 KOMMUNALFÖRBUND MUSIK OCH TEATER

Genom de två kommunalförbunden Västmanlandsmusiken och Västmanlands Teater tar Region Västmanland och Västerås stad ett gemensamt ansvar för regional musik- och teaterverksamhet.

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Västerås stad (90 %) och Region Västmanland (10 %) som medlemmar. Västmanlandsmusikens uppdrag är att arrangera, producera och stödja musik- och dansverksamhet i hela Västmanlands län.

Läs mer: <https://vastmanlandsmusiken.se/>

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland (51 %) och Västerås stad (49 %) som medlemmar. Teaterns uppdrag är att arrangera, producera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län. I kommunalförbundet ingår även driften av Västerås Teater.

Läs mer: <http://vastmanlandsteater.se/>

Konsulentverksamhet finns inom båda kommunalförbunden, Teatern har en amatörteaterkonsulent och en riksteaterkonsulent. Musiken har en danskonsulent.

6 VÄSTMANLANDS LÄNS MUSEUM

Västmanlands läns museum arbetar i hela länet, med utgångspunkt från de publika lokalerna i museihuset Karlsgatan 2 i Västerås.

Museets verksamhet utgår bland annat från museilagen från 2017. Med ett museum avses i denna lag en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld. Utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum ska vara kunskapsbaserad och präglas av allsidighet och öppenhet. Lagen säger vidare att utställningar och annan publik verksamhet vid ett museum ska vara tillgänglig för alla och anpassad till användarnas olika förutsättningar. Ett museum ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad, bland annat genom att ha hög kompetens inom sitt ämnesområde. Ett museum ska aktivt förvalta sina samlingar för att nå verksamhetens mål. Ett museum ska också enligt lagen utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Länsmuseet arbetar också utifrån den nationella kulturpolitikens mål: självständighetsmålet, med kulturen som dynamisk obunden och utmanande kraft med yttrandefriheten som grund, deltagandemålet, att alla ska ha likvärdig möjlighet att delta i kulturlivet och samhällsmålet, att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. För att bidra till detta bedriver Västmanlands läns museum en bred verksamhet inom kulturmiljövård, pedagogik, utställningar, offentliga program, arkiv, bibliotek och i museets föremåsmagasin. På Karlsgatan 2 finns länsmuseets lokaler för basutställningar, tillfälliga utställningar samt arkiv och bibliotek i tillgängliga lokaler. I Västra fabriken i Hallstahammar ligger

WestmannaArvet med museets föremålsmagasin och fotonegativarkiv, vård- och registreringslokaler.

Övergripande inriktning för länsmuseum är att bidra till ett livskraftigt kulturliv i hela länet, aktivt medverka i samhällsutvecklingen och bidra till en hållbar regional utveckling. Länsmuseum ska vara en obunden arena för demokrati där möjligheter ska finnas att föra dialog, reflektera och debattera. Verksamheten ska vara kunskapsbaserad, tillgänglig och bejaka mångfald samt inbjuda till delaktighet, medskapande, kreativitet och kulturell förnyelse.

Västmanlands läns museum fördjupar under 2020-2022 kunskapen om mångfalden i det västmanländska kulturarvet, förmedlar och väcker opinion, ökar insikten om det förflutna och berikar perspektiven på samtiden och framtiden. Länsmuseum arbetar med utveckling av den digitala infrastrukturen för att skapa en effektiv och tillgänglig samt säker och hållbar lagring av digital information. Detta arbete är en förutsättning för att göra museets samlingar och länets kulturarv tillgängligt för fler, både globalt och regionalt.

Läs mer: <http://www.vastmanlandslansmuseum.se/>

6.1 Västmanlands läns museums prioriterade mål för verksamheten

- Genomföra ett brett pedagogiskt utvecklingsarbete kring länets historia med fokus på barn och unga.
- Utveckla samarbete, nätverk och ökad dialog med länets kulturinstitutioner, museer och andra verksamheter inom musei- och kulturarvsområdet.
- Museet deltar i den fortsatta utvecklingen av arbetsformerna inom Ekomuseum Bergslagen, där arbetet bedrivs i samarbete mellan kommuner, föreningar, ideell verksamhet och professionella.
- Utveckla och stärka Karlsgatan 2 som mötesplats och kulturscen för konst och kulturarv för länet och staden tillsammans med Västerås Konstmuseum.
- Utforska och utveckla hur regionens kulturarv och Västmanlands läns museum kan vara en central aktör för den demokratiska dialogen i regionen.
- Utveckla en strategi och en handlingsplan för hållbar och effektiv digitalisering av verksamheten vid Västmanlands Läns museum.
- Fortsätta att utveckla kulturmiljövårdsarbetet i länets kommuner i samverkansprojekt med länsstyrelsen och respektive kommun.
- Ta fram en gemensam kulturarvsstrategi tillsammans med länsstyrelsen och länets regionala kulturarvsaktörer.

Kulturutveckling arbetar strategiskt med regional utveckling inom områdena bibliotek, läsförmedling och litteratur, film, bild och form och barn- och ungdomskultur samt arrangörsutveckling och föreningsliv. Kulturutvecklarna samverkar med

kommuner, föreningar och andra aktörer och främjar samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet inom de olika kultur – och konstområdena. Kulturutveckling arbetar för gränsöverskridande möten och internationella kontakter har blivit en allt viktigare del i vårt samhälle.

Kulturutveckling arbetar för att synliggöra professionella kulturskapares betydelse för Kulturella och kreativa näringar i Västmanland och stödjer initiativ som kan bidra till att utveckla näringen. Bland annat så behöver enheten långsiktigt formalisera och utveckla konstområdesövergripande dialoger med länets professionella kulturskapare samt att skapa mötesplatser.

7.1 Arrangörer och föreningsliv

Arrangörer är viktiga för den kulturella infrastrukturen i hela länet. Kulturutveckling arbetar med att utveckla infrastrukturen för arrangörer i länet genom kompetenshöjande insatser samt exempelvis genom att kartlägga lokaler tillgängliga för arrangemang. Detta sker genom samordning och samverkan mellan olika arrangörer i länet, bland annat sker samordning av kulturstöd till arrangörer av med ett arrangörsnätverk som referensgrupp. En viktig del är att främja kompetensutveckling och skapa plattformar för erfarenhetsutbyte och en kontinuerlig dialog med civilsamhällets organisationer.

7.2 Barn- och ungdokumentation

Från 2020 är Barnkonventionen lag "Barn har rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet, och samhället ska uppmuntra tillhållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreativ- och fritidsverksamhet". Barnkonventionen betonar också barns och ungas rätt att uttrycka sina åsikter och att få vara delaktiga i frågor som rör barn och unga.

För kulturverksamheterna gäller framförallt att arbeta med att ge barn utrymme för att uttrycka sin mening och att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter genom konstformerna. Konstformerna kan ge speglar att se sig själv samt fönster ut mot omvärlden och dåtiden, samtiden och framtiden.

Kulturutveckling arbetar gemensamt med länets kommuner samt civilsamhälle för att skapa bra förutsättningar för barn och unga i Västmanland att uppleva, arrangera och skapa kultur. Målet är att ge alla unga i länet möjlighet att växa och få tillgång till ett brett kulturutbud, att själva vara aktivt skapande och arrangörer samt att det finns mötesplatser och infrastruktur för detta. Kultur för och med barn och unga är prioriterat inom alla kulturverksamheter. Med detta menas att kulturlivet ska utvecklas med särskilt fokus på barns och ungas rätt till kultur. Konst och kultur ger förutsättningar för delaktighet, utveckling och sammanhang.

Fantasi, kreativitet och kritiskt tänkande är förmågor som är avgörande för vår samhällsutveckling. Att ge möjlighet för barn och unga att pedagogiskt möta de olika konstformerna ger ett bredare perspektiv på samtiden. Kulturpedagogik handlar om att se, analysera och skapa, dvs kulturell kompetens, kritisk kompetens och kreativ kompetens. Inom alla dessa kompetenser behöver barn och unga ges möjlighet att utforska sin egen värld, sitt eget intresse och sin egen fantasi.

Kulturutveckling samordnar regionalt nätverk för barn- och ungdokument. Nätverket arbetar strategisk för att skapa bra förutsättningar för barn och ungas rätt till kultur i Västmanlands län. Representanterna som ingår i nätverket leder eller ansvarar på något sätt för arbetet med barns- och ungas rätt till kultur i sin kommun/organisation, eller har en samordnande funktion.

Kulturutveckling undersöker förutsättningar för en regional kulturgaranti som ska öka tillgången till professionell kultur för förskolor, skolor och gymnasium. Utgångspunkten är att alla barn och unga i Västmanlands län ska erbjudas ett likvärdigt utbud av god kvalitet och många kulturyttringar.

Målet är att ge alla unga i länet tillgång till mötesplatser (fysiska & digitala) där barn och unga är, där kulturen och kreativiteten får ta plats. Region Västmanland stödjer Ung Kultur Möts (UKM) som en metod för att skapa delaktighet inom kulturområdet. För att stimulera och öka unga och unga vuxnas inflytande och delaktighet i det offentligt finansierade kulturlivet undersöka möjligheter för ett ungt mentorskap

7.3 Bild och form

Verksamheten arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet. Kulturutveckling har genom samverkan och förankring med länets kommuner startat upp projektet Ett kulturliv för alla – konst. Fokusområden är de gemensamma perspektiven: barn och ungas rätt till kultur, delaktighet, geografisk spridning i länet, tillgänglighet och mångfald. Det har resulterat i ett regionalt nätverk med konstansvariga i kommunerna och en närmare samverkan med civilsamhället och i synnerhet med Konstfrämjandet Västmanland. 2020 är det sista projektåret och en avslutningskonferens är planerat till september.

På samma sätt som det har etablerats ett nätverk för tjänstepersoner finns ett motsvarande behov att utveckla arenor och synlighet för länets professionella kulturskapare, beställare och övriga aktörer inom bild- och formområdet. Kulturlabbet är en sådan arena och mötesplats för professionella kulturskapare. Genom samarbeten över gränserna inom konstformerna litteratur, konst och film skapas en dynamisk träffpunkt som erbjuder kurser, workshops och föreläsningar. Kulturlabbet rör sig mellan det globala och det lokala. Kulturlabbet är ett labb, en plats att pröva nya tankar, en kreativ hubb och verkstad som borrar in sig i detaljer eller tar stora generella grepp, väcker frågor och skapar debatt, ett slags Resurscentrum.

7.4 Regional Biblioteksverksamhet

Den regionala biblioteksverksamheten stödjer folkbibliotekens verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete. Detta för att dessa ska kunna ge bättre service till allmänheten och bli självklara samverkanspartners på lokal nivå när det gäller infrastruktur för kunskap och kultur. En stor del av den kvalitetshöjande metodutvecklingen sker i samverkan med andra regionala och nationella biblioteksverksamheter. Sedan 2015 pågår ett samverkansprojekt, Bibliotek i Västmanland, mellan folkbiblioteken i alla kommunerna. Tillsammans

är de Västmanlands största kulturinstitution, den som flest invånare tar del av i vardagen. Bibliotekens uppdrag är viktigt för demokratin för informationssäkerhet och källkritik. Därför samordnar Kulturutveckling utvecklingen av biblioteken, tjänsterna och servicen. Det öppnar upp för ännu mer nyfikenhet, engagemang och kunskap. Utvecklad samverkan kopplar mot 11§ och 14§ i Bibliotekslagen. Syftet är att öka servicegraden och tillgängligheten till bibliotekstjänster i hela länet.

Språket är en grundläggande rättighet för alla människor och viktigt för att kunna kommunicera, informera sig, vara delaktig i samhället och ta del av litteratur och kultur. Den regionala biblioteksverksamheten har också i uppdrag att strategiskt arbeta med att stärka den läs- och litteraturfrämjande verksamheten i länet. Det läsfrämjande arbetet betyder ytterst att göra läsare av läskunniga och öppna vägar till litteraturen för den som inte läser. Det innebär också att öka tillgången till en mångfald av litteratur på olika språk och i olika format för läsare i alla åldrar och ge fler människor möjlighet till en konstnärlig upplevelse genom litteratur.

I det läsfrämjande arbetet anger bibliotekslagen ett antal grupper som prioriterade för biblioteken: Personer med funktionsnedsättning, personer som tillhör någon av de nationella minoriteterna eller som har annat modersmål än svenska, samt barn och unga.

Språkfrö Västmanland är Region Västmanlands satsning på språkutveckling för de allra yngsta. Familjen måste inkluderas för att stödja små barns språkutveckling. Inom Språkfrö Västmanland sker en samverkan mellan olika instanser och aktörer så som Barnhälsovården (BHV), biblioteken, förskolan och logopedenheten för att skapa långsiktiga och hållbara insatser i språkstödjande program för småbarnsfamiljer. Långsiktigt handlar det också om att skapa strukturer för en möjlighet att under planperioden undersöka möjligheter för att etablera ett projekt inom den nationella satsningen Bokstart.

Litteraturen är en egen konstform, den är språk- och kulturbärande och ger individen tillgång till ett rikt språk som är en grundläggande förutsättning för demokrati och yttrandefrihet. För att ge litteraturen status som en egen konstform är det viktigt att synliggöra litteratur och litterära upphovspersoner, exempelvis genom att låta allmänheten möta författare, arrangera litteraturfestival och uppmärksamma läsarna. Det kan också innebära informationsspridning som stärker och gynnar litteraturen som konstform. Utifrån ett nuläge av litterära aktörers förutsättningar i länet skapas mötesplatser, arenor och nätverk för kompetensutbyte och skrivande.

7.5 Filmkulturell verksamhet

Västmanland ska vara en levande och rik filmregion utifrån den rörliga bilden som konst, pedagogiskt verktyg och näring. Den regionala filmkulturella verksamheten utgår från de nationella filmpolitiska målen och arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet inom tre prioriterade områden: film för barn och unga, filmskapande och film och publik.

Barn och unga växer idag upp i ett bildsamhälle, där förmågan att tolka bilder är en del av den kompetens som krävs för att kunna delta i de demokratiska processerna. Den regionala filmkulturella verksamheten verkar för att bredda filmutbudet för barn och unga, och stötta pedagoger och andra att leda samtal kring filmupplevelsen. Målet är att alla barn och unga i Västmanland får se, samtala kring film och mediers påverkan och själva uttrycka sig med rörlig bild, i skolan och på fritiden.

Film och rörlig bild är ett konstnärligt audiovisuellt område som har en stark tillväxt globalt. Film är en näring som kan attrahera både uppmärksamhet och kapital till en region, både nationellt och internationellt.

Filmen i Västmanland behöver stärkas både som konstform och näring genom insatser i form av kompetensutveckling, nätverksstärkande aktiviteter och stöd till produktion av kortfilm och dokumentärfilm. Region Västmanland utlyser filmstöd tre gånger per år som handläggs av kulturutveckling film. En viktig mötesplats för länets filmare är Guldmisteln som även är regionens uttagning till Novemberfestivalen, Sveriges största arena för ung film.

Digitaliseringen har lett till att den rörliga bilden idag befinner sig i ett paradigmskifte. Rörligt material kan upplevas och delas på en mängd plattformar och ny teknik möjliggör nya berättarformer, inte minst tack vare "spelifiering" och spelteknik.

För att ge alla medborgare i regionen möjligheter att ta del av ett mångsidigt filmutbud samarbetar den regionala filmverksamheten med biografer, visningsorganisationer, kommuner och föreningsliv. Det sker främst genom stöd till arrangemang och kompetensutveckling för arrangörer.

8 KULTURSERVICE

Kulturservice skapar förutsättningar för och stödjer Kultur och ideell sektor och verksamheterna på Karlsgatan 2 och Westmanna Arvet i Hallstahammar. Kulturservice underlättar därigenom tillgängligheten för invånarna i Västmanland att ta del av ett rikt kulturliv.

Enheten har ett övergripande ansvar för administration, kommunikation, museiteknik, fastighets- och säkerhetsfrågor och vaktmästeri.

Lokalerna på Karlsgatan 2 delas med Västerås konstmuseum och Regionen ansvarar för gemensamma funktioner som besöksservice med reception och butik samt fastighet och säkerhetsarbete.

Enheten arbetar med administrativa uppgifter för hela verksamheten t ex diarium och handläggning av bidrag till föreningar.

Kulturservice driver projektet Kulturarv Västmanland och den nya webbsidan kommer att lanseras under våren 2020. Syftet är att skapa en webb kring Västmanlands kulturarv som väcker intresse och används som kunskapskälla och en plats för kunskaps- och informationsutbyte.

Inom området kommunikation kommuniceras och marknadsförs kultur och ideell sektors verksamheter, evenemang, utställningar och samarbeten med olika aktörer. Under perioden är ett av de prioriterade områdena att ta fram en kommunikationsstrategi för verksamheten.

Inom Kulturservice ansvarsområde ligger att utveckla och underhålla lokaler tillsammans med respektive hyresvärd och verksamheten samt säkerställa att lokalerna har en fullgod säkerhetsnivå. Inom ansvarsområdet ligger även att underhålla och utveckla basutställningar i samarbete med läns museet, producera tillfälliga utställningar i samarbete med externa producenter och aktörer samt med de övriga enheterna inom Kultur och ideell sektor.

9 VÄSTMANLANDS TALTIDNING

Västmanlands Taltidning vänder sig till personer med synnedsättning eller svårigheter att läsa tryckt text och tillhandahåller samhällsinformation, reportage, evenemangstips och annan information som underlättar synskadades vardag. Taltidningen ger ut en länstaltidning, nio kommunala taltidningar samt den lättlästa taltidningen Fredagsgodis varje vecka. Taltidningarna är kostnadsfria och ges ut på CD och via Myndigheten för Tillgängliga Mediers taltidningsserver. Taltidningen erbjuder en inläsningstjänst för synskadade och utför inläsningar på uppdrag av externa aktörer.

Förutom taltidningarna finns det en inläsningstjänst för synskadade. Det innebär inläsning olika sorters material, t ex bruksanvisningar, broschyrer, dikter, mötesprotokoll med mera. Mot ersättning läser Västmanlands Taltidning också in material från externa beställare, bland annat Västmanlands Teaters program.

Västmanlands Taltidnings egenproducerade inslag kan också höras på tidningens hemsida <http://vastmanlandstaltidning.se/>

10 KONSTEN I VÅRDEN

Region Västmanland har en konstsamling med omkring 7000 konstverk. Vetenskaplig forskning bekräftar att den estetiska gestaltningen av vårdmiljöer är av betydelse för människors tillfrisknande, trivsel och prestation. Målet är att främja hälsa och vårdutveckling i alla typer av lokaler där Region Västmanlands verksamheter fortgår. En del av Konsten i vårdens uppdrag är förvaltning av Region Västmanlands konstinnehav. Den lösa konsten, tavlor, textilier och flyttbar konst är deponerad i olika verksamheter och på olika platser.

Förutom tavlor, gjorda av professionella yrkeskonstnärer, arbetar Konsten i vården även med byggnadsanknuten estetisk gestaltning vid ny- och ombyggnationer i samarbete med Regionfastigheter.

10.1 Akutsjukhuset projekt Konst

Under 2020 kommer arbetet med projekt Konst i Akutsjukhuset att fortsätta och det kommer att tas fram ett projektplan och ett konstprogram för nya akutsjukhuset som ska byggas i Västerås.

11 URVAL AV AKTIVITETER

Nedanstående är ett urval av de aktiviteter som verksamheten avser arbeta med under perioden 2020-2022.

- Arbeta utifrån den antagna Regionala Kulturplanen 2019-2022.
- Driva regionala nätverk inom kulturområdet med länets kommuner och kulturaktörer.
- Arbeta med att ta fram ett regionalt idrottspolitiskt program.
- Arbeta med att ta fram en Regional Överenskommelse (RÖK) mellan det offentliga och civilsamhället i Västmanland.
- Påbörja översyn av bidragsregler till föreningar.
- Genomföra ett brett pedagogiskt utvecklingsarbete kring länets historia med fokus på barn och unga.
- Utforska och utveckla hur regionens kulturarv och Västmanlands läns museum kan vara en central aktör för den demokratiska dialogen i regionen.
- Utveckla och stärka Karlsgatan 2 som mötesplats och kulturscen för konst och kulturarv för länet och staden tillsammans med Västerås Konstmuseum.
- Utveckla samordning av kulturstöd till arrangörer där arrangörsnätverket är referensgrupp.
- Undersöka förutsättningar för en regional kulturgaranti som ska öka tillgången till professionell kultur för förskolor, skolor och gymnasium.
- Utveckla "Ett kulturliv för alla – konst" tillsammans med kommunerna i länet.
- Undersöka förutsättningar för ett regionalt resurscentrum för konst.
- Utveckla samarbetet "Bibliotek i Västmanland" tillsammans med kommunerna i länet.
- Genomföra insatser inom "Språkfrö Västmanland" som är Region Västmanlands satsning på språkutveckling för de allra yngsta.
- Utveckla kompetensen inom filmpedagogik i länet samt stärka filmen som kreativ näring.

Datum

Regionkontoret
Centrum för regional utveckling
Lena Karlström

2019-12-20

- Utveckla "Kulturarv Västmanland" till att bli en digital kunskapskälla och plats för utbyte där kulturarv hålls levande, delas och används.
- Kommunicera och marknadsföra taltidningen.

12 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Budget 2020

Kultur och ideell sektor

Intäkts-/Kostnadsslag	Budget
Förs inom regional utv	1 061
Övr int i lt huvudverksamh	74 523
Förs av övriga tjänster	1 641
Förs av mtrl och varor	220
Erhållna bidrag	35 028
Övriga intäkter	2 558
Intäkter	115 031
Lön arbetad tid	-15 409
Lön ej arbetad tid	-2 283
Pensionskostn	-2 654
Soc och andra avg enl lag/avtal	-5 564
Övriga personalkostn	-544
Inhyrd personal	-270
Personalkostnader	-26 724
Verksamhetsankn tjänster	-1 282
Material och varor	-1 364
Lämnade bidrag	-66 633
Lokal- och fastighetskostn	-9 169
Energi mm	-190
Förbrukninv och förbrukningsmtrl	-495
Reparation och underhåll	-197
Kostn för transportmedel	-318
Transp och frakter	-98
Resekostnader	-226
Information och PR	-259
Representation och övr försäljningskostn	-38
Tele och post	-247
Försäkravg och övr riskkostn	-329
Övriga tjänster	-3 510
Övriga kostnader	-84 355
Övriga kostnader	-1 556
Avskrivningar	-2 242
Finansiella kostnader	-154
Övriga kostnader	-3 952
Summa	0